

ERIK BERG

* 25.7.1918 † 8.2.1990

Erik Berg föddes i Wikmanshyttan kort efter det att familjen flyttat dit från Nykroppa. Han var son till överingenjör Edvard Berg och hans maka Märta född Danielsson. Efter studentexamen i Uppsala började han på Tekniska Högskolans avdelning för bergsvetenskap där han valde linjen Järnets Metallurgi.

Eriks examensarbete var en studie av den ståttillverkning i degel, Uchatiusprocessen, som infördes i Wikmanshyttan 1860 och som drevs till år 1944. Det var det enda stålverk i världen som lyckades driva den i full skala.

Erik Bergs stora tekniska insats inom järnhanteringen gällde emellertid valsverksidan. Hans första anställning efter examen 1944 – sedan han tackat nej till tjänsten som förste assistent vid institutionen för Järnets bearbetning och behandling vid KTH – var vid Avesta Jernverks AB, där han blev valsverkschef 1951, anläggningschef 1954 samt överingenjör och teknisk chef 1957.

Den snabba utvecklingen utomlands av tekniken för tillverkning av rostfritt stål krävde stora insatser på såväl metallurgi – som valsverksidan i Avesta för att man skulle kunna hävda sig i konkurrensen. Det föll på

Eriks lott 1954 att planera ett verk för kallvalsning av breda band. I januari 1955 framlades det djärva förslaget att investera i ett kallvalsverk trots att varmbandverk saknades i Avesta. Erik gjorde i samarbete med den tekniska ledningen och sina medarbetare en stor insats när det gällde att få förslaget antaget och genomfört. Verket togs i drift 1958. Till att börja med matades verket med hopsvetsade varmvalsade plåtar och senare, som planerat, med legovalsade band från Surahammar och Domnarvet.

Nästa steg med siktet inställt på ett varmbandverk i Avesta var uppförandet av ett grovplåtverk för 2 300 mm:s bandbredd. Idén var redan från början den att man efter en senare investering i ett varmbandverk skulle kunna nyttja grovplåtverket som förverk med bibehållen möjlighet till grovplåtvalsning. Under Eriks ledning projekterades verket med en sådan långsiktig och flexibel lösning att detta skulle vara genomförbart. Grovplåtverket stod klart i november 1963. Dessa intentioner, en tillbyggnad med grovplåtverket som förverk, är nu på väg att förverkligas. Vid årsskiftet 1989/90 beslutade nämligen styrelsen för Avesta AB att foga till den sista länken i kedjan – ett reversibelt kvartoverk av steckeltyp med två haspelugnar. Med en största bandbredd på 2 100 mm blir detta världens bredaste valsverk i sitt slag för rostfritt stål.

Erik Berg lämnade Johnsonkoncernen under en period av sju år. Han övergick till Söderfors 1961 och var platschef där från 1963 till 1968.

Från år 1968 fram till sin pensionering 1980 var Erik åter knuten till Johnsonkoncernen som en mycket uppskattad expert. Åren 1968 till 1976 var han teknisk direktör vid A. Johnson & Co HAB i Stockholm och från 1976 till våren 1980 vid A. Johnson & Co Inc. i New York. Under åren 1973 till 1982 var han styrelseledamot i A. Johnson & Co HAB och under några år även i Avesta Jernverks AB.

Det amerikanska dotterbolaget förvärvade år 1976 stålverket Ingersoll Steel Company, New Castle, Indiana. Eriks uppgift blev att som verkställande direktör rationalisera och modernisera detta företag. I snabb takt byggdes valsverket för rostfri grovplåt om för valsning av plåtbredder upp till 2 000 mm; i stålverket kompletterades ljusbågsugnarna med en AOD-konverter och i anslutning därtill byggdes ett modernt driftlaboratorium för snabbanalys av stålet. Alla enheter var i produktion redan vid medio 1978 med gott resultat.

År 1978 ändrades bolagets namn till Ingersoll Johnson Steel Company och en amerikan övertog VD-skapet. Erik Bergs intensiva satsning på företaget kunde nu efter hand trappas ned. Som styrelseledamot medverkade han till dess fortsatta utveckling fram till 1980. Samtidigt arbetade han med andra uppgifter för A. Johnson & Co Inc.

Efter återkomsten till Sverige 1980 åtog sig Erik Berg som pensionär vissa arbeten för Johnsonkoncernen. Han avslutade sin bana med att representera företaget i 1982 års Specialstålskommitté och deltog i kommitténs arbete med att förbereda strukturomvandlingen av Sveriges stålindustri på den rostfria sidan.

Det är ingen överdrift att säga att Erik Berg var en mycket duglig man. Han var klok och kunnig, rätt tyst och sluten i vardagslag men en person man lyssnade till, vare sig han framlade fakta eller med förlösande humor och värme drog en historia. Ett passande citat: »Where words are scarce they are seldom spent in vain». Hans vänfasthet och omtanke om andra var stor.

Erik Bergs mångsidighet är väl känd; han har glatt kamratkretsen med sång såväl till gitarr som i kvartett. Han var en avancerad fotograf, konstlärare och friluftsmänniska och sist men inte minst mycket händig. När Erik och hans hustru Gerd återvände från USA 1980 bosatte de sig på Ögården nära Fiskebäckskil. Det var Gerds farfars hem. Med stor kunnsighet och smak har det äldre huset renoverats och 1988 stod ett nytt hus färdigt. Eriks snickarverkstad med imponerande maskinell utrustning har kommit väl till pass.

Erik och Gerd, född Widesjö, träffades under teknistiden och gifte sig 1944. I ett lyckligt äktenskap upplevde de mycket tillsammans. På senare år företog de många och långa resor. De har tre söner Björn, Lars och Per, alla med familjer. Parets hem i Sverige och USA stod alltid öppet för gäster och vänner från när och fjärran.

Erik Berg avled i februari 1990 efter en kort tids sjukdom. Budskapet väckte stor sorg och saknad i vänkretsen. Han och Gerd hade just avslutat planeringen för en av de återkommande träffarna med den årskurs på Bergs som började 1938. På Gerds önskan kommer kretsen att samlas igen; det blir i så fall för 18:de gången. Erik var kursens mycket uppskattade sångledare. Under träffarna liksom under teknis-åren höjde han verksamt stämningen såväl med sång som med sin drastiska humor.

Han inträdde i Gillet 1962 och innehade vid sin bortgång den VI länken.

Sancte Örjens Gilles Högtidsdag den 23 april 1990

Gösta Alsén Hans Elvander